COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.1.2023
COM(2023) 53 final

2023/0018 (COD)

Propunere de

DECIZIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

de modificare a Deciziei (UE) 2022/563 în ceea ce privește valoarea asistenței macrofinanciare acordate Republicii Moldova

{SWD(2023) 25 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

În 2022, situația economică mondială s-a deteriorat. Circumstanțele care au stat la baza primei cereri de asistență macrofinanciară (AMF) a Moldovei, formulată în 2022, s-au înrăutățit și mai mult. Moldova este afectată atât direct, cât și indirect de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, care s-a adăugat crizei energetice cu care se confruntă această țară din octombrie 2021. În plus, de la începutul războiului, peste o jumătate de milion de persoane au trecut frontiera moldovenească și aproximativ 90 000 de persoane rămân în țară. Acest lucru a exercitat o presiune suplimentară asupra finanțelor publice ale Moldovei. Prin urmare, poziția macroeconomică globală s-a deteriorat semnificativ în 2022. După o redresare semnificativă postpandemie în 2021, creșterea economică din primele nouă luni ale anului 2022 a scăzut drastic, iar țara a intrat într-o recesiune profundă. Având mijloace de amortizare limitate pentru a atenua criza, Moldova a solicitat asistență suplimentară din partea partenerilor internaționali. Această propunere de majorare a AMF face parte, prin urmare, din asistența mai amplă acordată Moldovei de către UE și de la nivel internațional.

Operațiunea de AMF aflată în curs a fost solicitată de Moldova la 19 noiembrie 2021. AMF, în valoare de 150 de milioane EUR (sub formă de împrumuturi în condiții avantajoase și de granturi), a fost adoptată de Parlamentul European și de Consiliu la 6 aprilie 2022 și a intrat în vigoare la 18 iulie 2022. În urma îndeplinirii condițiilor de politică atașate asistenței, la 1 august 2022 a fost efectuată prima plată. În cadrul acestei operațiuni aflate în curs, 100 de milioane EUR (sub formă de împrumuturi în condiții avantajoase și de granturi) rămân la dispoziția Moldovei până în ianuarie 2025. A doua plată este preconizată pentru primul trimestru al anului 2023.

În conformitate cu procedurile AMF obișnuite, operațiunea a fost pusă la dispoziția Moldovei în combinație cu un nou acord cu Fondul Monetar Internațional (FMI), care a fost adoptat în decembrie 2021 și extins în mai 2022. Sprijinul extins acordat de FMI în cadrul mecanismului de creditare extinsă/mecanismului de finanțare extinsă (MCE/MFE) se ridică la 795 de milioane USD.

În pofida asistenței acordate în prezent Moldovei, actuala criză energetică și efectele războiului din Ucraina continuă să genereze provocări considerabile. Conform celor mai recente estimări ale FMI (decembrie 2022), deficitul global de finanțare externă al Moldovei pentru 2023 a crescut cu 430 de milioane EUR [aproximativ 3 % din produsul intern brut (PIB)] în comparație cu prima evaluare a programului FMI (septembrie 2022). Acest lucru se traduce printr-un deficit global de finanțare de aproximativ 803 milioane EUR (5 % din PIB) pentru 2023. În acest context și în conformitate cu principiul repartizării echitabile a sarcinilor, Comisia prezintă Parlamentului și Consiliului o propunere de majorare a AMF în curs pentru Moldova cu 145 de milioane EUR, din care 100 de milioane EUR sub formă de împrumuturi și 45 de milioane EUR sub formă de granturi.

Asistența macrofinanciară suplimentară ar urma să fie plătită în două noi tranșe, în funcție de: (i) condițiile suplimentare de politică; (ii) progresele satisfăcătoare privind punerea în aplicare a Acordului de asociere și a zonei de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare (DCFTA); și (iii) un bilanț pozitiv în ceea ce privește punerea în aplicare a programului FMI. Condițiile de politică aferente celor două noi tranșe ar urma să se bazeze pe condițiile convenite în memorandumul de înțelegere privind asistența macrofinanciară actuală. Acest lucru ar consolida orientarea programului și ar asigura coerența cu prioritățile de politică UE-Moldova și cu agenda guvernului Republicii Moldova. Totodată, sprijinul suplimentar este în

concordanță cu relația consolidată dintre UE și Moldova generată de statutul de țară candidată care a fost acordat Moldovei la 23 iunie 2022.

Se preconizează că punerea în aplicare a operațiunii propuse va fi însoțită de sprijinul suplimentar acordat de UE în cadrul operațiunilor bugetare finanțate de Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDCI).

După cum se arată în detaliu în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezenta propunere, Comisia a ținut seama de evaluarea situației politice efectuată de Serviciul European de Acțiune Externă și consideră că sunt îndeplinite condițiile politice și economice prealabile pentru operațiunea de asistență macrofinanciară propusă.

- **Contextul general**

Invadarea Ucrainei de către Rusia a avut un impact negativ puternic asupra economiei Republicii Moldova într-un context global din ce în ce mai dificil. În perioada ianuarie-septembrie 2022, economia Moldovei s-a contractat cu 4 %, ceea ce sugerează o recesiune profundă pentru anul respectiv. Contracția a fost determinată în mare parte de o scădere a consumului gospodăriilor și a investițiilor. În ceea ce privește producția, agricultura a avut un impact negativ puternic asupra creșterii economice, ca urmare a secetei din vara anului 2022. Criza energetică, care s-a intensificat în 2022, a exercitat o presiune suplimentară asupra finanțelor publice ale Moldovei. Creșterea bruscă a prețurilor la energie a alimentat inflația ridicată și a declanșat necesitatea unor cheltuieli suplimentare cu subvențiile pentru consumatorii cei mai vulnerabili.

În 2023, perspectivele Moldovei rămân sumbre. Se preconizează că aceasta va fi afectată și mai mult de intensificarea atacurilor Rusiei asupra Ucrainei și de încetinirea creșterii economice în întreaga UE (principalul partener comercial al Moldovei). Conform unei previziuni a FMI (noiembrie 2022), creșterea economică va cunoaște doar o revenire moderată în 2023 până la 1,5 % și va reveni la nivelurile anterioare crizei doar în perioada 2024-2025.

În 2023, inflația ar urma să scadă semnificativ, dar va rămâne cu două cifre, în medie la 13,7 %, comparativ cu 28,5 % în 2022. Creșterea bruscă a prețurilor la energie și la alimente a generat inflația ridicată din 2022, aceasta atingând în octombrie un nivel maxim de 34 %. Ca răspuns la presiunea inflaționistă puternică, banca centrală a ridicat rata dobânzii cheie de trei ori anul trecut (cu un total cumulat de 9 puncte procentuale) până la 21,5 %. Până la sfârșitul anului, inflația a început să scadă, dar moderat (până la 31 % în noiembrie), determinând o ușoară ajustare în jos a ratei de bază la 20 %.

Se preconizează că deficitul bugetar va rămâne ridicat în 2023, la 6 % din PIB, comparativ cu 4,2 % din PIB în 2022. O mare parte a creșterii deficitului se va datora cheltuielilor mai mari cu consumatorii cei mai vulnerabili, ca urmare a creșterii bruște a tarifelor la energie și unor creșteri salariale din sectorul public considerate necesare, având în vedere inflația în creștere. Ponderea datoriei publice în PIB a Moldovei este scăzută în comparație cu majoritatea țărilor similare din regiune, dar se preconizează că va crește la 38 % în 2023, față de 36 % din PIB la sfârșitul anului 2022. Aproximativ 95 % din datoria publică externă a Moldovei a fost prelungită de creditorii multilaterali în condiții avantajoase. Cu toate acestea, din cauza sensibilității ridicate a țării la șocurile externe, FMI și-a revizuit ratingul privind riscul de îndatorare al Moldovei de la scăzut la mediu.

Pe plan extern, deficitul de cont curent rămâne ridicat, situându-se la 13,7 % din PIB în al treilea trimestru al anului 2022, și se preconizează că va rămâne la niveluri comparabile în 2023, la 11,8 % din PIB. Acesta este determinat în mare parte de o balanță comercială

negativă semnificativă, de circa 32 % din PIB în al treilea trimestru al anului 2022. Cu toate acestea, la 14,2 % din PIB, remiterile de fonduri au rămas, în linii mari, stabile, în pofida unor proiecții inițiale conform cărora transferurile din străinătate, în special din Rusia și din Comunitatea Statelor Independente, vor scădea semnificativ. Investițiile străine directe nete au arătat o oarecare reziliență în prima jumătate a anului 2022 (în mare parte din cauza câștigurilor reinvestite ridicate ale întreprinderilor). Cu toate acestea, din cauza incertitudinii cauzate de război, o previziune a FMI (noiembrie 2022) preconizează că ele vor scădea brusc până la 0,4 % din PIB pentru 2022 în ansamblu.

De la începutul invadării Ucrainei de către Rusia, rezervele valutare ale Moldovei au fost extrem de volatile, ceea ce a determinat intervenții considerabile din partea băncii centrale. Inițial, rezervele valutare ale Moldovei au scăzut considerabil, de la 3,9 miliarde USD la sfârșitul anului 2021 (acoperind 5,5 luni de importuri) la un nivel scăzut de 3,3 miliarde USD (acoperind 4,5 luni de importuri) în aprilie 2022. Acest lucru a fost cauzat în mare parte de o retragere rapidă a depozitelor bancare. De asemenea, leul moldovenesc s-a depreciat față de dolarul american cu aproximativ 7 % în prima jumătate a anului 2022. Deși nivelurile rezervelor au fost restabilite până la sfârșitul anului 2022, există în continuare riscuri de scădere, legate în mare măsură de războiul actual din Ucraina. Banca centrală preconizează o scădere a rezervelor la începutul anului 2023, parțial ca urmare a unei ușoare redresări economice și a unei cereri mai mari de importuri, precum și a fluctuațiilor suplimentare de pe piața valutară.

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Propunerea de majorare a AMF ar sprijini resursele alocate Moldovei în cadrul operațiunii existente adoptate de Parlament și de Consiliu la 6 aprilie 2022 în temeiul Deciziei (UE) 2022/563 de acordare de asistență macrofinanciară Republicii Moldova în valoare de 150 de milioane EUR sub formă de împrumuturi și granturi. Condițiile suplimentare aferente sumei majorate s-ar baza pe prioritățile de reformă prezentate în memorandumul de înțelegere existent, păstrându-se accentul pe guvernanța finanțelor publice, statul de drept, combaterea corupției, îmbunătățirea climatului de afaceri și promovarea în continuare a reformelor din sectorul energetic.

- **Coerența cu alte politici ale UE**

UE și Moldova au dezvoltat de-a lungul anilor o relație politică și economică strânsă, care a dus la încheierea Acordului de asociere, inclusiv a DCFTA, care a fost semnat la 27 iunie 2014 și a intrat în vigoare la 1 iulie 2016. Un program de asociere UE-Moldova stabilește lista priorităților pentru activitățile comune. La 22 august 2022 a fost adoptat un program de asociere actualizat pentru perioada 2021-2027.

În urma cererii depuse de Moldova la 3 martie 2022, UE a acordat Moldovei, la 23 iunie 2022, statutul de țară candidată, cu condiția ca țara să ia o serie de măsuri, în special în domeniul statului de drept, al reformei sectorului justiției, al combaterii corupției și al drepturilor fundamentale.

Totodată, legăturile economice ale Moldovei cu UE sunt bine dezvoltate. UE continuă să fie cel mai mare partener comercial al Moldovei, reprezentând 50 % din totalul schimburilor comerciale ale Moldovei în 2021 (aproximativ 61 % din totalul exporturilor și 44 % din totalul importurilor).

Țările candidate și țările care fac obiectul politicii europene de vecinătate sunt eligibile pentru AMF (dacă îndeplinesc diverse condiții). AMF majorată ar completa granturile mobilizate în

cadrul IVCDCI, consolidate cu resurse suplimentare în valoare de 55 de milioane EUR în 2023, precum și în cadrul altor programe ale UE. AMF majorată ar completa și condițiile prevăzute în cadrul pachetelor de sprijin bugetar implementate în prezent de UE. Prin sprijinirea unui cadru adecvat pentru politica macroeconomică și reformele structurale, AMF acordată de UE sporește valoarea adăugată și eficacitatea intervențiilor financiare generale ale UE, inclusiv prin intermediul altor instrumente financiare.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temei juridic

Temeiul juridic al prezentei propuneri este articolul 212 din TFUE.

• Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)

Principiul subsidiarității este respectat. Obiectivele de restabilire a stabilității macroeconomice pe termen scurt în Moldova nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre în mod individual și pot fi realizate mai bine de către UE. Motivele principale sunt constrângerile bugetare existente la nivel național și nevoia unei coordonări strânse între donatori pentru a maximiza amploarea și eficiența asistenței.

• Proporționalitate

Propunerea respectă principiul proporționalității. Ea se limitează la minimul necesar pentru a atinge obiectivul stabilității macroeconomice pe termen scurt și nu depășește ceea ce este necesar în acest scop.

Astfel cum a fost identificat de Comisie pe baza estimărilor FMI în contextul mecanismului de finanțare extinsă, suma propusă – 295 de milioane EUR – a AMF majorate, inclusiv suma existentă, corespunde unui procentaj de 33 % din deficitul rezidual de finanțare estimat al Moldovei în perioada 2022-2024. Acesta corespunde practicilor standard privind repartizarea sarcinii pentru operațiunile AMF. În conformitate cu concluziile Consiliului ECOFIN din 8 octombrie 2002, limita superioară este de 60 % pentru o țară candidată și o țară care a încheiat un acord de asociere. De asemenea, aceasta ia în considerare asistența promisă Moldovei de către alți donatori bilaterali și multilaterali.

• Alegerea instrumentului

Finanțarea de proiecte sau asistența tehnică nu ar fi o soluție adecvată sau suficientă pentru atingerea obiectivelor macroeconomice. Principala valoare adăugată a AMF comparativ cu alte instrumente ale UE ar fi reducerea constrângerilor financiare externe și contribuția la crearea unui cadru macroeconomic stabil, inclusiv prin promovarea unei balanțe de plăți și a unei situații bugetare sustenabile, precum și a unui cadru adecvat pentru reformele structurale. Prin contribuția la instituirea unui cadru global corespunzător în materie de politici, AMF poate crește eficacitatea acțiunilor finanțate în Moldova prin alte instrumente financiare ale UE, cu aplicare mai restrânsă.

3. REZULTATE ALE EVALUĂRILOR EX-POST, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

• Consultări cu părțile interesate

Asistența macrofinanciară este acordată ca parte integrantă a sprijinului internațional pentru stabilizarea economică a Moldovei. Pentru elaborarea prezentei propuneri, serviciile Comisiei au consultat FMI și Banca Mondială, care au deja în implementare programe financiare considerabile. La 12 ianuarie 2023, Comisia a consultat Comitetul economic și financiar

supleant, care a aprobat proiectul de propunere. Comisia a menținut, în plus, contacte regulate cu autoritățile moldovene.

- **Obținerea și utilizarea expertizei**

În conformitate cu cerințele Regulamentului financiar, în contextul pachetului AMF COVID-19, serviciile Comisiei au efectuat o evaluare operațională a circuitelor financiare și administrative ale Moldovei. Scopul a fost de a se asigura că procedurile în vigoare pentru gestionarea asistenței acordate în cadrul programului, inclusiv a asistenței macrofinanciare, oferă garanții adecvate. Raportul final al evaluării operaționale, elaborat de o societate de consultanță, a fost primit în iunie 2020. Raportul constată progrese clare în ceea ce privește sistemele de gestionare a finanțelor publice și alte circuite financiare începând din 2015, când a avut loc ultimul exercițiu. Raportul concluzionează că statutul circuitelor și procedurilor financiare ale Moldovei este considerat favorabil pentru o operațiune AMF ulterioară. Evoluția situației din acest domeniu va continua să fie monitorizată îndeaproape inclusiv prin rapoarte de activitate periodice elaborate de delegația UE la Chișinău cu privire la reformele gestionării finanțelor publice.

- **Evaluarea impactului**

AMF a Uniunii este un instrument de urgență cu caracter excepțional care vizează remedierea unor dificultăți grave cu care se confruntă țările din afara UE la nivelul balanței de plăți. Deoarece există un imperativ politic de a avansa rapid într-o situație care necesită un răspuns rapid, propunerea de AMF de față este scutită de obligația de a efectua o evaluare a impactului, în conformitate cu Orientările Comisiei privind o mai bună legiferare [SWD (2015) 111 final].

La nivel mai general, propunerile Comisiei privind asistența macrofinanciară se bazează pe concluziile desprinse din evaluările ex-post efectuate asupra operațiunilor anterioare desfășurate în vecinătatea UE. Noua AMF, precum și programul de ajustare și reformă economică anexat acesteia vor contribui la atenuarea nevoilor de finanțare pe termen scurt ale Moldovei. Aceasta va sprijini, de asemenea, măsurile de politică menite să consolideze balanța de plăți și sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu și să stimuleze creșterea durabilă, completând programul în curs al FMI cu Moldova. Aceste condiții de politici ar trebui să remedieze unele dintre deficiențele fundamentale manifestate de-a lungul anilor de către economia Moldovei și de sistemul ei de guvernanță economică.

- **Drepturile fundamentale**

Țările candidate și țările care fac obiectul politicii europene de vecinătate sunt eligibile pentru AMF. O condiție prealabilă pentru acordarea AMF este ca țara eligibilă să respecte mecanisme democratice eficace, inclusiv un sistem parlamentar pluripartit și statul de drept, și să garanteze respectarea drepturilor omului.

Angajamentul reînnoit de a face reforme și voința politică puternică arătată de autoritățile moldovene (de la alegerile din iulie 2021) în domeniile esențiale de reformă, cum ar fi reformele din sectorul justiției, buna guvernanță, statul de drept și lupta împotriva corupției, reprezintă un semn pozitiv clar. Autoritățile se angajează să realizeze aceste reforme într-un mod transparent și în conformitate cu standardele UE. Prin urmare, condiția politică prealabilă pentru o operațiune de AMF este considerată îndeplinită.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Majorarea propusă de 145 de milioane EUR pentru operațiunea AMF în curs a Moldovei este planificată să fie plătită în două tranșe egale, care urmează să fie eliberate în 2023, dacă sunt

îndeplinite condițiile. Programarea financiară pentru perioada 2022-2024 prevede posibilitatea finanțării unei componente de grant în valoare de 45 de milioane EUR din bugetul disponibil la linia bugetară 14 20 03 01 „Asistență macrofinanciară (AMF) – granturi”. Pentru componenta de împrumut în valoare de 100 de milioane EUR, provizionarea necesară la o rată de 9 % din garanția pentru acțiunea externă va fi programată în cadrul IVCDCI, pentru o sumă totală de 9 milioane EUR (linia bugetară 14 02 01 70 „IVCDCI – Provizionarea fondului comun de provizionare”).

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de punere în aplicare și modalități de monitorizare, evaluare și raportare**

UE pune la dispoziția Moldovei o majorare a AMF în valoare totală de 145 de milioane EUR, acordată sub formă de împrumuturi pe termen mediu și lung, incluzând și o componentă de grant. Acest lucru va contribui la acoperirea nevoilor de finanțare reziduale ale Moldovei în 2023. Plata celor două tranșe suplimentare va fi condiționată de îndeplinirea unor măsuri de politică suplimentare.

Asistența va fi gestionată de Comisie. Sunt aplicabile dispoziții specifice privind prevenirea fraudei și a altor nereguli, în conformitate cu Regulamentul financiar.

Comisia și autoritățile moldovene au convenit un memorandum de înțelegere care stabilește măsurile de reformă structurală asociate operațiunii de asistență macrofinanciară aflate în curs, inclusiv aspectele legate de calendarul și derularea evenimentelor. Ca urmare a majorării AMF, se vor negocia cu autoritățile noi acțiuni de politică, care vor fi adăugate la memorandumul existent.

În plus, așa cum se întâmplă în mod normal în cazul AMF, plățile ar fi condiționate, printre altele, de evaluări satisfăcătoare în cadrul programului FMI, precum și de progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a Acordului de asociere UE-Moldova și a DCFTA. Comisia va colabora îndeaproape cu autoritățile pentru a monitoriza progresele înregistrate în ceea ce privește acțiunile în materie de politici și condițiile prealabile, astfel cum se specifică mai sus.

2023/0018 (COD)

Propunere de

DECIZIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

de modificare a Deciziei (UE) 2022/563 în ceea ce privește valoarea asistenței macrofinanciare acordate Republicii Moldova

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 212,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

(1) La 6 aprilie 2022, Parlamentul European și Consiliul au adoptat Decizia (UE) 2022/563[1] prin care o nouă asistență macrofinanciară („AMF”) era furnizată Moldovei în valoare de 150 de milioane EUR, sub formă de împrumuturi pe termen mediu și prin intermediul unei componente de grant. AMF a intrat în vigoare la 18 iulie pentru o perioadă de doi ani și jumătate. La 1 august 2022, în urma îndeplinirii cu succes a tuturor acțiunilor de politică convenite cu Uniunea în memorandumul de înțelegere, a fost plătită prima tranșă de 50 de milioane EUR.

(2) AMF a fost adoptată în paralel cu un nou program FMI pentru Moldova la 20 decembrie 2021 (mecanismul de creditare extinsă/mecanismul de finanțare extinsă în valoare de 564 de milioane USD). La 11 mai 2022, ca urmare a creșterii nevoilor de finanțare generate în mare parte de efectele războiului din Ucraina asupra economiei Republicii Moldova, FMI a adoptat o decizie de majorare a acordului cu 267 de milioane USD. La 9 ianuarie 2023, FMI a anunțat că Moldova a finalizat cu succes cea de a doua evaluare a programului, care a permis plata imediată a altor 27 de milioane USD în cadrul acordului.

(3) Alocarea orientativă din partea Uniunii pentru Moldova în cadrul Instrumentului european de vecinătate a fost de 518,15 milioane EUR în perioada 2014-2020, inclusiv sprijin bugetar și asistență tehnică. Cadrele unice de sprijin pentru perioadele 2014-2017 și 2017-2020 au identificat sectorul prioritar pentru cooperarea cu Moldova finanțat prin Instrumentul european de vecinătate pentru perioada bugetară anterioară. Prioritățile pentru perioada 2021 – 2027 sunt stabilite în noul program indicativ multianual, care a fost elaborat în strânsă consultare cu toate părțile interesate relevante.

(4) Având în vedere că există încă un deficit rezidual semnificativ de finanțare externă în balanța de plăți a Moldovei pentru 2023, în plus față de resursele furnizate de FMI și de alte instituții multilaterale, este necesar să se majoreze asistența macrofinanciară

[1] Decizia (UE) 2022/563 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 aprilie 2022 de acordare de asistență macrofinanciară Republicii Moldova (JO L 109, 8.4.2022, p. 6).

din partea Uniunii acordată Moldovei în conformitate cu Decizia (UE) 2022/563. În actualele circumstanțe excepționale, această creștere este considerată a fi un răspuns adecvat la solicitarea Moldovei de sprijin pentru stabilizarea economică, împreună cu programul FMI. Asistența macrofinanciară din partea Uniunii ar sprijini stabilizarea economică și agenda reformelor structurale din Moldova, completând resursele puse la dispoziție în cadrul acordului financiar cu FMI. Prin urmare, Decizia (UE) 2022/563 ar trebui modificată în consecință.

(5) Stabilirea valorii asistenței macrofinanciare suplimentare din partea Uniunii se bazează pe o evaluare cantitativă actualizată a nevoilor de finanțare externă reziduale ale Moldovei și ține cont de capacitatea acesteia de autofinanțare prin resurse proprii, în special de rezervele internaționale pe care le are dispoziție. Stabilirea valorii asistenței ia în considerare contribuțiile financiare preconizate din partea donatorilor multilaterali, printre care FMI și Banca Mondială, și necesitatea de a asigura o repartizare echitabilă a sarcinii între Uniune și alți donatori, precum și aplicarea anterioară a celorlalte instrumente de finanțare externă ale Uniunii în Moldova și valoarea adăugată a implicării Uniunii în general.

(6) Majorarea asistenței macrofinanciare din partea Uniunii trebuie să facă obiectul unor condiții de politică economică, care urmează să fie adăugate la memorandumul de înțelegere existent, care, în consecință, va trebui modificat corespunzător. În plus, condițiile financiare detaliate ale asistenței macrofinanciare din partea Uniunii vor trebui să fie stabilite într-un addendum la acordul de împrumut și la acordul de grant care a fost semnat la 22 iunie 2022 de către Comisie și Moldova,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

1. Decizia (UE) 2022/563 se modifică după cum urmează:

(1) La articolul 1, alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

„(1) Uniunea pune la dispoziția Moldovei asistență macrofinanciară cu un cuantum maxim de 295 de milioane EUR (denumită în continuare «asistența macrofinanciară din partea Uniunii»), cu scopul de a sprijini stabilizarea economică a Moldovei și un program consistent de reforme. Din cuantumul maxim respectiv, cel mult 220 de milioane EUR se furnizează sub formă de împrumuturi și cel mult 75 de milioane EUR sub formă de granturi. Punerea la dispoziție a asistenței macrofinanciare din partea Uniunii este condiționată de aprobarea de către Parlamentul European și de către Consiliu a bugetului Uniunii pentru anul relevant. Asistența contribuie la acoperirea nevoilor Moldovei legate de balanța de plăți, astfel cum au fost identificate în programul FMI.”;

(2) Articolul 4 se modifică după cum urmează:

(a) alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

2. „(1) Sub rezerva condițiilor menționate la alineatul (3), asistența macrofinanciară din partea Uniunii este pusă la dispoziție de către Comisie în cinci tranșe, fiecare tranșă conținând o componentă de împrumut și una de grant. Mărimea fiecărei tranșe este stabilită în memorandumul de înțelegere modificat menționat la articolul 2.”;

(b) alineatul (4) se înlocuiește cu următorul text:

„(4) Punerea la dispoziție a celei de a doua tranșe se realizează, în principiu, cel mai devreme la trei luni de la punerea la dispoziție a primei tranșe. Punerea la dispoziție a celei de a treia tranșe se realizează, în principiu, cel mai devreme la trei luni de la punerea la dispoziție a celei de a doua tranșe. Punerea la dispoziție a celei de a patra tranșe se realizează, în principiu, cel mai devreme la trei luni de la punerea la dispoziție a celei de a treia tranșe. Punerea la dispoziție a celei de a cincea tranșe se realizează, în principiu, cel mai devreme la trei luni de la punerea la dispoziție a celei de a patra tranșe.”

Articolul 4

Prezenta decizie intră în vigoare în a treia zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European	*Pentru Consiliu*
Președinta	*Președintele*

FIȘĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ

1. CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

1.1. Titlul propunerii/inițiativei

1.2. Domeniul (domeniile) de politică vizat(e)

1.3. Obiectul propunerii/inițiativei:

1.4. Obiectiv(e)

1.4.1. Obiectiv(e) general(e)

1.4.2. Obiectiv(e) specific(e)

1.4.3. Rezultatul (rezultatele) și impactul preconizate

1.4.4. Indicatori de performanță

1.5. Motivele propunerii/inițiativei

1.5.1. Cerința (cerințele) care trebuie îndeplinită (îndeplinite) pe termen scurt sau lung, inclusiv un calendar detaliat pentru punerea în aplicare a inițiativei

1.5.2. Valoarea adăugată a intervenției Uniunii (aceasta poate rezulta din diferiți factori, de exemplu mai buna coordonare, securitatea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentului punct, „valoarea adăugată a intervenției Uniunii" este valoarea ce rezultă din intervenția Uniunii care depășește valoarea ce ar fi fost obținută dacă ar fi acționat doar statele membre.

1.5.3. Învățăminte desprinse din experiențele anterioare similare

1.5.4. Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual și posibilele sinergii cu alte instrumente corespunzătoare

1.5.5. Evaluarea diferitelor opțiuni de finanțare disponibile, inclusiv a posibilităților de realocare a creditelor

1.6. Durata și impactul financiar ale propunerii/inițiativei

1.7. Modul (modurile) de gestiune preconizat(e)

2. MĂSURI DE GESTIUNE

2.1. Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare

2.2. Sistemul (sistemele) de gestiune și de control

2.2.1. Justificarea modului (modurilor) de gestiune, a mecanismului (mecanismelor) de punere în aplicare a finanțării, a modalităților de plată și a strategiei de control propuse

2.2.2. Informații privind riscurile identificate și sistemul (sistemele) de control intern instituit(e) pentru atenuarea lor

2.2.3. Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul dintre costurile controalelor și valoarea fondurilor aferente gestionate) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere)

2.3. Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

3.1. Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)

3.2. Impactul financiar estimat al propunerii asupra creditelor

3.2.1. Sinteza impactului estimat asupra creditelor operaționale

3.2.2. Realizările preconizate finanțate din credite operaționale

3.2.3. Sinteza impactului estimat asupra creditelor administrative

3.2.4. Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual actual

3.2.5. Contribuțiile terților

3.3. Impactul estimat asupra veniturilor

FIȘĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ

1. CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

1.1. Titlul propunerii/inițiativei

Propunere de decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind acordarea unei asistențe macrofinanciare suplimentare Republicii Moldova

1.2. Domeniul (domeniile) de politică în cauză în structura ABM/ABB[2]

Domeniul de politică: Afaceri economice și financiare

Activitate: Afaceri economice și financiare internaționale

1.3. Tipul propunerii/inițiativei

☐ Propunerea/inițiativa se referă la **o acțiune nouă**

☐ Propunerea/inițiativa se referă la **o acțiune nouă întreprinsă ca urmare a unui proiect-pilot/a unei acțiuni pregătitoare**[3]

☐ Propunerea/inițiativa se referă la **prelungirea unei acțiuni existente**

X Propunerea/inițiativa se referă la **o acțiune reorientată către o acțiune nouă**

1.4. Obiectiv(e)

1.4.1. Obiectiv(e) strategic(e) multianual(e) al(e) Comisiei vizat(e) de propunere/inițiativă

„O economie în serviciul cetățenilor”

„O Europă mai puternică pe plan internațional”

1.4.2. Obiectiv(e) specific(e)

(a) sprijinirea stabilității macrofinanciare și promovarea reformelor de stimulare a creșterii în afara UE, inclusiv prin dialoguri economice periodice cu principalii parteneri și prin acordarea de asistență macrofinanciară; și

(b) sprijinirea procesului de extindere și punerea în aplicare a politicilor de extindere și de vecinătate ale UE și a altor priorități ale UE la nivelul partenerilor prin efectuarea de analize economice și furnizarea de evaluări ale politicilor și de consultanță.

1.4.3. Rezultatul (rezultatele) și impactul preconizate

A se preciza efectele pe care ar trebui să le aibă propunerea/inițiativa asupra beneficiarilor vizați/grupurilor vizate.

- Să contribuie la acoperirea nevoilor de finanțare externă ale Moldovei în contextul unei deteriorări semnificative a conturilor externe cauzate de efectele invadării Ucrainei de către Rusia asupra economiei Moldovei și de actuala criză energetică.
- Să reducă nevoile de finanțare bugetară ale partenerului.

---

[2] ABM (activity-based management): gestiune pe activități; ABB (activity-based budgeting): întocmirea bugetului pe activități.

[3] Astfel cum se menționează la articolul 54 alineatul (2) litera (a) sau (b) din Regulamentul financiar.

- Să sprijine efortul de consolidare bugetară și stabilizarea externă în contextul programului FMI.
- Să sprijine reformele structurale menite să îmbunătățească gestionarea macroeconomică globală, să consolideze guvernanța economică și transparența și să amelioreze condițiile necesare creșterii sustenabile.

1.4.4. Indicatori de performanță

A se preciza indicatorii care permit monitorizarea progreselor și a realizărilor obținute.

Autoritățile din Moldova vor trebui să transmită periodic serviciilor Comisiei rapoarte cu privire la o serie de indicatori economici și să prezinte un raport complet asupra îndeplinirii condițiilor de politică convenite înainte de plata tranșelor asistenței.

Serviciile Comisiei vor continua să monitorizeze gestionarea finanțelor publice, în urma evaluării operaționale a circuitelor financiare și a procedurilor administrative derulate în Moldova, puse la dispoziție în iunie 2020. Delegația UE în țările partenere va prezenta, de asemenea, rapoarte periodice pe teme relevante pentru monitorizarea asistenței. Serviciile Comisiei vor rămâne în contact permanent cu FMI și cu Banca Mondială, pentru a beneficia de informațiile dobândite în cursul activităților curente desfășurate de ele în țara parteneră respectivă.

Propunerea de decizie legislativă prevede un raport anual către Consiliu și Parlamentul European, care include o evaluare a implementării acestei operațiuni. În termen de doi ani de la expirarea perioadei de punere în aplicare, se va efectua o evaluare ex-post independentă a asistenței.

1.5. Motivele propunerii/inițiativei

1.5.1. Cerința (cerințele) care trebuie îndeplinită (îndeplinite) pe termen scurt sau lung, inclusiv un calendar detaliat pentru punerea în aplicare a inițiativei

Plata asistenței va depinde de îndeplinirea condițiilor politice prealabile și de realizarea unor progrese satisfăcătoare în implementarea programului economic dintre Moldova și FMI. În plus, Comisia și autoritățile din Moldova trebuie să convină asupra unor condiții de politică specifice, care vor fi adăugate în memorandumul de înțelegere existent.

Asistența suplimentară este planificată să fie plătită în două tranșe. Se preconizează că plata primei tranșe va avea loc în T3 2023, iar a doua tranșă ar putea fi plătită în T4 2023, cu condiția ca măsurile de politică aferente fiecărei tranșe să fi fost puse în aplicare.

1.5.2. Valoarea adăugată a intervenției Uniunii (aceasta poate rezulta din diferiți factori, de exemplu mai buna coordonare, securitatea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentului punct, „valoarea adăugată a intervenției Uniunii” este valoarea ce rezultă din intervenția Uniunii care depășește valoarea ce ar fi fost obținută dacă ar fi acționat doar statele membre.

Instrumentul de asistență macrofinanciară este un instrument bazat pe politici care are drept scop să reducă nevoile de finanțare externă pe termen scurt și mediu. În contextul crizei actuale, AMF va oferi autorităților o marjă de manevră în materie de politică economică pentru a găsi un răspuns economic eficace la deteriorarea poziției externe și la creșterea nevoilor bugetare. AMF va contribui, de asemenea, la promovarea stabilității macroeconomice și politice. Operațiunea va completa

resursele puse la dispoziție de instituțiile financiare internaționale, de donatorii bilaterali și de alte instituții financiare ale UE. Astfel, ea va contribui la eficacitatea globală a sprijinului financiar oferit de comunitatea internațională, precum și a altor tipuri de asistență financiară din partea UE, inclusiv a operațiunilor de sprijin bugetar.

În plus, prin furnizarea de finanțare pe termen lung în condiții foarte avantajoase, de obicei mai favorabile decât cele ale restului donatorilor internaționali sau bilaterali, se preconizează că programul AMF va ajuta guvernul să își execute bugetul fără abateri bugetare și va contribui la sustenabilitatea datoriei.

Pe lângă impactul financiar al AMF, programul propus va consolida angajamentul de reformă al guvernului și aspirația acestuia către relații mai strânse cu UE, astfel cum se reflectă în Acordul de asociere care a intrat în vigoare în 2016 și conform statutului de țară candidată acordat la 23 iunie 2022. Acest rezultat va fi atins, printre altele, prin impunerea unor condiții adecvate pentru plata asistenței. Într-un context mai larg, programul va semnala faptul că UE este pregătită să sprijine partenerii din vecinătatea estică, inclusiv Moldova, în momente de dificultăți economice.

1.5.3. Învățăminte desprinse din experiențele anterioare similare

Operațiunile de asistență macrofinanciară ale partenerilor sunt supuse unei evaluări ex-post. Evaluările efectuate până în prezent (cu privire la programele AMF încheiate) au concluzionat că operațiunile de asistență macrofinanciară contribuie, deși uneori modest și indirect, la îmbunătățirea sustenabilității externe, la stabilitatea macroeconomică și la realizarea reformelor structurale ale partenerului. În majoritatea cazurilor, operațiunile de asistență macrofinanciară au avut un efect pozitiv asupra balanței de plăți a partenerului și au contribuit la relaxarea constrângerilor bugetare ale acestuia. De asemenea, aceste operațiuni au condus la o creștere economică ceva mai însemnată.

1.5.4. Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual și posibilele sinergii cu alte instrumente corespunzătoare

Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual

În cadrul financiar multianual 2021 – 2027, provizionarea împrumuturilor din cadrul AMF va fi acoperită de Garanția pentru acțiunea externă din cadrul Europei globale (Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională). Capacitatea de creditare (indicativă) prevăzută pentru AMF este suficientă pentru a acoperi această operațiune, precum și alte operațiuni AMF puse în aplicare.

Posibile sinergii cu alte instrumente corespunzătoare

UE se numără printre principalii donatori ai Moldovei, sprijinind reformele economice, structurale și instituționale, precum și societatea civilă din această țară. Sprijinul financiar acordat de UE Republicii Moldova în perioada 2014-2020 s-a ridicat la 518,15 milioane EUR [Programul indicativ multianual (PDM) 2021-2027, care este în curs de elaborare]. În contextul dat, această operațiune AMF completează alte acțiuni sau instrumente externe ale UE utilizate pentru a sprijini Moldova. Ea este aliniată și la noul instrument „Europa globală” (Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională) și la Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA-III) pentru perioada 2021-2027.

Principala valoare adăugată a AMF, comparativ cu alte instrumente ale UE, ar fi contribuția la crearea unui cadru macroeconomic stabil, inclusiv prin promovarea

unei balanțe de plăți și a unei situații bugetare sustenabile, precum și instituirea unui cadru adecvat pentru promovarea reformelor structurale. AMF nu constituie un sprijin financiar regulat și trebuie întreruptă de îndată ce situația finanțării externe a partenerului redevine sustenabilă.

AMF ar veni totodată în completarea intervențiilor avute în vedere de comunitatea internațională, în special a programelor de ajustare și de reformă susținute de FMI și de Banca Mondială.

1.5.5. Evaluarea diferitelor opțiuni de finanțare disponibile, inclusiv a posibilităților de realocare a creditelor

Prin utilizarea împrumuturilor, această operațiune AMF crește eficacitatea bugetului UE prin efectul de pârghie și oferă cea mai bună opțiune care să fie eficientă din punctul de vedere al costurilor.

Comisia este împuternicită să împrumute fonduri de pe piețele de capital atât în numele Uniunii Europene, cât și al Euratom, utilizând garanția bugetului UE. Obiectivul este de a obține fonduri de pe piață la cele mai bune rate disponibile, având în vedere ratingul de credit foarte bun (evaluat cu AAA de Fitch, Moody's și DBRS, cu AA de S&P, toate cu perspective stabile) al UE/Euratom, și apoi de a le acorda mai departe sub formă de împrumuturi debitorilor eligibili în contextul creditărilor din cadrul MESF, BDP, AMF și al proiectelor Euratom. Activitățile de împrumut și de creditare sunt realizate ca operațiuni „back-to-back”, garantând faptul că bugetul UE nu își asumă niciun risc legat de rata dobânzii sau de cursul de schimb. Obiectivul obținerii de fonduri la cele mai bune rate disponibile pentru activități de împrumut și de creditare a fost atins, deoarece aceste rate sunt în conformitate cu cele ale instituțiilor similare (BEI, MESF și MES).

1.6. Durata și impactul financiar ale propunerii/inițiativei

X durată limitată

– ☐ în perioada 2022-2024

– ☐ impact financiar din 2022 până în 2024 pentru creditele de angajament și din 2022 până în 2025 pentru creditele de plată.

☐ **durată nelimitată**

– punere în aplicare cu o perioadă de creștere în intensitate din AAAA până în AAAA,

– urmată de o perioadă de funcționare la capacitate maximă.

1.7. Modul (modurile) de gestiune preconizat(e)[4]

X Gestiune directă asigurată de Comisie

– **X** prin intermediul departamentelor sale, inclusiv al personalului din delegațiile Uniunii;

– ☐ prin intermediul agențiilor executive

☐ **Gestiune partajată** cu statele membre

☐ **Gestiune indirectă**, cu delegarea sarcinilor de execuție bugetară:

– ☐ țărilor terțe sau organismelor pe care le-au desemnat acestea;

– ☐ organizațiilor internaționale și agențiilor acestora (a se preciza);

– ☐ BEI și Fondului European de Investiții;

– ☐ organismelor menționate la articolele 70 și 71 din Regulamentul financiar;

– ☐ organismelor de drept public;

– ☐ organismelor de drept privat cu misiune de serviciu public, cu condiția să li se furnizeze garanții financiare adecvate;

– ☐ organismelor de drept privat dintr-un stat membru care sunt responsabile cu punerea în aplicare a unui parteneriat public-privat și cărora li se furnizează garanții financiare adecvate;

– ☐ persoanelor cărora li se încredințează executarea unor acțiuni specifice în cadrul PESC, în temeiul titlului V din TUE, și care sunt identificate în actul de bază relevant.

– *Dacă se indică mai multe moduri de gestiune, a se furniza detalii suplimentare în secțiunea „Observații”.*

Observații

[4] Explicații detaliate privind modurile de gestiune, precum și trimiterile la Regulamentul financiar sunt disponibile pe site-ul BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. MĂSURI DE GESTIUNE

2.1. Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare

A se preciza frecvența și condițiile aferente monitorizării și raportării.

Acțiunile care urmează să fie finanțate în temeiul prezentei decizii vor fi puse în aplicare prin gestiune directă de către Comisie de la sediu și cu sprijinul delegațiilor Uniunii.

Asistența are caracter macroeconomic și este concepută pentru a fi compatibilă cu programul sprijinit de FMI. Serviciile Comisiei vor monitoriza acțiunea pe baza progreselor înregistrate în implementarea acordului cu FMI și a măsurilor de reformă specifice care urmează a fi convenite cu autoritățile partenerilor într-un memorandum de înțelegere cu o frecvență care este în concordanță cu numărul tranșelor (a se vedea și punctul 1.4.4).

2.2. Sistemul (sistemele) de gestiune și de control

2.2.1. Justificarea modului (modurilor) de gestiune, a mecanismului (mecanismelor) de punere în aplicare a finanțării, a modalităților de plată și a strategiei de control propuse

Acțiunile care urmează să fie finanțate în temeiul prezentei decizii vor fi puse în aplicare prin gestiune directă de către Comisie de la sediu și cu sprijinul delegațiilor Uniunii.

Plățile în cadrul AMF depind de evaluările pozitive și sunt legate de îndeplinirea condiționalității aferente fiecărei operațiuni. Îndeplinirea condițiilor este monitorizată îndeaproape de către Comisie, în strânsă coordonare cu delegațiile Uniunii.

2.2.2. Informații privind riscurile identificate și sistemul (sistemele) de control intern instituit(e) pentru atenuarea lor

Riscurile identificate

În ceea ce privește operațiunile de acordare a asistenței macrofinanciare propuse, există riscuri fiduciare, riscuri legate de politicile aplicate și riscuri legate de situația politică.

Există riscul ca AMF să fie utilizată în mod fraudulos. Întrucât AMF nu este destinată unor cheltuieli specifice (spre deosebire, de exemplu, de finanțarea proiectelor), acest risc este legat de factori precum calitatea generală a sistemelor de gestionare ale Băncii Centrale și ale Ministerului Finanțelor al partenerului, a procedurilor administrative, a funcțiilor de control și supraveghere și a securității sistemelor IT, dar și de gradul de adecvare a capacităților de audit intern și extern.

Un al doilea risc rezultă din posibilitatea ca partenerul să nu poată asigura serviciul datoriilor financiare față de UE care decurg din împrumuturile AMF propuse (risc de nerambursare sau risc de credit); el putând fi cauzat, de exemplu, de o deteriorare suplimentară semnificativă a balanței de plăți și a situației bugetare a partenerului.

Sistemele de control intern

Asistența macrofinanciară va face obiectul procedurilor de verificare, control și audit aflate în sarcina Comisiei, inclusiv a Oficiului de Luptă Antifraudă (OLAF), și a Curții de Conturi Europene, astfel cum se prevede la articolul 129 din Regulamentul financiar.

Ex-ante: evaluarea de către Comisie a sistemului de gestionare și de control din țara beneficiară. Pentru fiecare țară beneficiară, Comisia efectuează o evaluare operațională ex ante a circuitelor financiare și a mediului de control, cu sprijinul tehnic al consultanților, dacă este necesar. În vederea asigurării unui nivel rezonabil al bunei gestionări financiare, se realizează o analiză a procedurilor contabile, separarea atribuțiilor și auditul intern/extern al Băncii Centrale și al Ministerului Finanțelor. În cazul în care se identifică deficiențe, acestea sunt transpuse în condiții care trebuie puse în aplicare înainte de plata asistenței. De asemenea, atunci când este necesar, sunt instituite acorduri specifice pentru plăți (de exemplu, conturi dedicate).

Pe durata punerii în aplicare: verificări efectuate de Comisie în ceea ce privește declarațiile periodice ale partenerului. Plata este supusă (1) monitorizării de către personalul DG ECFIN, în strânsă coordonare cu delegațiile UE și cu părțile interesate externe, precum FMI, a punerii în aplicare a condițiilor convenite și (2) procedurii normale de control prevăzute pentru circuitul financiar (modelul 2) utilizat în cadrul DG ECFIN, inclusiv verificării de către unitatea financiară a îndeplinirii condițiilor aferente plății asistenței menționate anterior. Plata aferentă operațiunilor de AMF poate face obiectul unor verificări ex-post independente suplimentare (de documente și/sau la fața locului) efectuate de funcționarii din cadrul echipei de control ex-post a DG. Aceste verificări pot fi inițiate, de asemenea, la solicitarea ordonatorului de credite subdelegat responsabil. Întreruperi și suspendări ale plăților, corecții financiare (puse în aplicare de Comisie) și recuperări pot fi practicate atunci când este necesar (nu s-a întâmplat acest lucru până în prezent) și sunt prevăzute în mod explicit în acordurile de finanțare cu partenerii.

2.2.3. Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul dintre costurile controalelor și valoarea fondurilor aferente gestionate) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere)

Sistemele de control instituite, cum ar fi evaluările operaționale ex-ante sau evaluările ex-post, au asigurat o rată de eroare efectivă pentru plățile AMF de 0 %. Nu se cunosc cazuri de fraudă, corupție sau activitate ilegală. Operațiunile de AMF au o logică de intervenție clară, care permite Comisiei să evalueze impactul acestora. Controalele permit confirmarea asigurării și atingerii obiectivelor și a priorităților de politică.

2.3. Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor

A se preciza măsurile de prevenire și de protecție existente sau preconizate, de exemplu din strategia antifraudă.

Pentru a atenua riscurile de utilizare frauduloasă s-au luat și se vor lua mai multe măsuri:

În primul rând, acordul de împrumut include o serie de dispoziții privind inspecțiile, prevenirea fraudei, auditurile, precum și recuperarea fondurilor în caz de fraudă sau de corupție. Se mai preconizează că programul de asistență va include o serie de condiții de politică specifice, inclusiv în domeniul gestionării finanțelor publice, care vor viza sporirea eficienței, a transparenței și a responsabilității. De asemenea, asistența va fi plătită într-un cont special al băncii centrale a partenerului.

În plus, în conformitate cu cerințele prevăzute de Regulamentul financiar, serviciile Comisiei au efectuat o evaluare operațională a circuitelor financiare și administrative ale Moldovei ca să se asigure că procedurile instituite pentru gestionarea programului de asistență, inclusiv a asistenței macrofinanciare, oferă garanții adecvate. Evaluarea

a fost efectuată în 2020 și vizează domenii precum elaborarea și execuția bugetului, controlul intern al finanțelor publice, auditul intern și extern, achizițiile publice, gestionarea numerarului și a datoriei publice, precum și independența băncii centrale. Evoluțiile din domeniile respective vor continua să fie monitorizate îndeaproape de delegația UE din respectiva țară parteneră. Comisia utilizează totodată asistența pentru sprijin bugetar, pentru a ajuta autoritățile partenerilor respectivi să-și îmbunătățească sistemele de gestionare a finanțelor publice, iar aceste eforturi se bucură de un sprijin puternic din partea altor donatori.

În fine, asistența va face obiectul procedurilor de verificare, control și audit aflate în sarcina Comisiei, inclusiv a Oficiului de Luptă Antifraudă (OLAF), și a Curții de Conturi Europene, astfel cum se prevede la articolul 129 din Regulamentul financiar.

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

3.1. Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)

- Linii bugetare existente

În ordinea rubricilor din cadrul financiar multianual și a liniilor bugetare.

Rubrica din cadrul financiar multianual	Linia bugetară	Tipul de cheltuieli	Contribuție			
	Numărul	Dif./Nedif.[5]	din partea țărilor AELS[6]	din partea țărilor candidate[7]	din partea țărilor terțe	în sensul articolului 21 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul financiar
	14.02.01.70.06 [împrumuturi AMF – Garanția pentru acțiunea externă]	Dif.	NU	NU	NU	NU
	14.20.03.01 [granturi AMF]	Dif.	NU	NU	NU	NU

- Noile linii bugetare solicitate – Nu se aplică

[5] Dif. = credite diferențiate / Nedif. = credite nediferențiate.
[6] AELS: Asociația Europeană a Liberului Schimb.
[7] Țările candidate și, după caz, candidații potențiali din Balcanii de Vest.

3.2. Impactul financiar estimat al propunerii asupra creditelor

3.2.1. Sinteza impactului estimat asupra creditelor operaționale

– ☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite operaționale

– **X Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite operaționale, conform explicațiilor de mai jos:**

milioane EUR (cu trei zecimale)

Rubrica din cadrul financiar multianual	6	**Rubrica 6 – „Vecinătate și întreaga lume”**

DG: ECFIN			Anul **2021**	Anul **2022**	Anul **2023**	Anul **2024**	Anul **2025**	**TOTAL**
○ Credite operaționale								
Linia bugetară[8] 14.02.01.70.06 [împrumuturi AMF – Garanția pentru acțiunea externă]	Angajamente	(1a)		10,8	9			**19,8**
	Plăți	(2a)		10,8	9			**19,8**
Linia bugetară 14.20.03.01 [granturi AMF]	Angajamente	(1b)		30	45			**75**
	Plăți	(2b)		20	55			**75**
Credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice[9]								
Linia bugetară 14.20.03.01		(3)					0,15	**0,15**
TOTAL credite	Angajamente	=1a+1b +3		40,8	54		0,15	**94,95**

[8] În conformitate cu nomenclatorul bugetar oficial.

[9] Asistență tehnică și/sau administrativă și cheltuieli de sprijin pentru punerea în aplicare a programelor și/sau a acțiunilor UE (fostele linii „BA”), cercetare indirectă și cercetare directă.

pentru DG ECFIN	Plăți	=2a+2b +3		30,8	64		0,15	**94,95**
	Angajamente	(4)		40,8	54			**94,8**
○TOTAL credite operaționale	Plăți	(5)		30,8	64			**94,8**
○TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice		(6)					0,15	**0,15**
TOTAL credite în cadrul RUBRICII 6 din cadrul financiar multianual	Angajamente	=4+ 6		40,8	54		0,15	**94,95**
	Plăți	=5+ 6		30,8	64		0,15	**94,95**

În cazul în care propunerea/inițiativa afectează mai multe rubrici operaționale, a se repeta secțiunea de mai sus: [milioane EUR (cu trei zecimale)]

Rubrica din cadrul financiar multianual	7	**Rubrica 7 – „Administrație publică europeană”**

Această secțiune ar trebui completată utilizând „datele bugetare cu caracter administrativ” care trebuie introduse mai întâi în anexa la fișa financiară legislativă (anexa V la normele interne), încărcată în DECIDE pentru consultarea interservicii.

DG: ECFIN			Anul **2021**	Anul **2022**	Anul **2023**	Anul **2024**	Anul **2025**	**TOTAL**
Resurse umane			0,034	0,044	0,044	0,011	0,011	**0,144**
Alte cheltuieli administrative				0,020	0,020			**0,040**
TOTAL credite în cadrul RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual	Credite		0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**
	(Total angajamente = Total plăți)		0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**

			Anul **2021**	Anul **2022**	Anul **2023**	Anul **2024**	Anul **2025**	**TOTAL**
TOTAL credite în cadrul RUBRICILOR 1-7 din cadrul financiar multianual (Suma de referință)	Angajamente	=4+ 6	0,034	40,864	54,064	0,011	0,161	**95,134**
	Plăți	=5+ 6	0,034	30,864	64,064	0,011	0,161	**95,134**

3.2.2. Realizările preconizate finanțate din credite operaționale

Credite de angajament în milioane EUR (cu trei zecimale)

A se indica obiectivele și realizările ⇩		Anul **2021**		Anul **2022**		Anul **2023**		Anul **2024**		Anul **2025**		**TOTAL**	
	Tip[10]	Numărul	Costuri	Numărul	Costuri	Numărul	Costuri	Numărul	Costuri	Numărul	Costuri	Număr total	Costuri totale
OBIECTIVUL SPECIFIC nr. 1[11]													
- Realizarea 1	Plăți din grant			1	20	2	55					3	75
- Realizarea 2	Provizionarea garanției pentru acțiunea externă			3	10,8	2	9					5	19,8
- Realizarea 3	Evaluare ex-post									1	0,15	1	0,15
Subtotal pentru obiectivul specific nr. 1		-	-	4	30,8	4	64	-	-	1	0,15	9	94,95
COSTURI TOTALE		-	-	4	30,8	4	64	-	-	1	0,15	9	94,95

[10] Realizările se referă la produsele și serviciile care trebuie furnizate (de ex.: numărul de schimburi de studenți finanțate, numărul de km de drumuri construiți etc.).

[11] Conform descrierii de la punctul 1.4.2. „Obiectiv(e) specific(e)…”.

3.2.3. Sinteza impactului estimat asupra creditelor administrative

– **X Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite cu caracter administrativ, conform explicațiilor de mai jos:**

milioane EUR (cu trei zecimale)

	Anul **2021**	Anul **2022**	Anul **2023**	Anul **2024**	Anul **2025**	**TOTAL**
RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual						
Resurse umane	0,034	0,044	0,044	0,011	0,011	**0,144**
Alte cheltuieli administrative		0,020	0,020			**0,040**
Subtotal de la RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual	0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**

În afara RUBRICII 7[12] din cadrul financiar multianual						
Resurse umane						
Alte cheltuieli cu caracter administrativ						
Subtotal în afara RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual						

TOTAL	0,034	0,064	0,064	0,011	0,011	**0,184**

Necesarul de credite pentru resursele umane și alte cheltuieli cu caracter administrativ va fi acoperit de creditele direcției generale (DG) respective care sunt deja alocate pentru gestionarea acțiunii și/sau au fost redistribuite intern în cadrul DG-ului respectiv.

[12] Asistență tehnică și/sau administrativă și cheltuieli de sprijin pentru punerea în aplicare a programelor și/sau a acțiunilor UE (fostele linii „BA”), cercetare indirectă și cercetare directă.

3.2.3.1. Necesarul de resurse umane estimat

– **X Propunerea/inițiativa implică utilizarea de resurse umane, conform explicațiilor de mai jos:**

Estimări în echivalent normă întreagă

		Anul **2021**	Anul **2022**	Anul **2023**	Anul **2024**	Anul **2025**
	Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)					
20 01 02 01 (la sediu și în reprezentanțele Comisiei)		0,100	0,250	0,150	0,010	0,100
20 01 02 03 (în delegații)						
01 01 01 01 (cercetare indirectă)						
01 01 01 11 (cercetare directă)						
Alte linii bugetare (a se preciza)						
	Personal extern (în echivalent normă întreagă: ENI)[13]					
20 02 01 (AC, END, INT din „pachetul global")		0,200	0,350	0,200	0,010	0,100
20 02 03 (AC, AL, END, INT și JPD în delegații)						
XX 01 xx **yy zz** [14]	- la sediu					
	- în delegații					
01 01 01 02 (AC, END, INT - cercetare indirectă)						
01 01 01 12 (AC, END, INT – cercetare directă)						
Alte linii bugetare (a se preciza)						
TOTAL		**0,300**	**0,600**	**0,350**	**0,020**	**0,200**

XX este domeniul de politică sau titlul din buget în cauză.

Necesarul de resurse umane va fi asigurat din efectivele de personal ale DG-ului în cauză alocate deja pentru gestionarea acțiunii și/sau redistribuite intern în cadrul DG-ului, completate, după caz, cu resurse suplimentare ce ar putea fi acordate DG-ului care gestionează acțiunea în cadrul procedurii anuale de alocare și ținând seama de constrângerile bugetare.

Descrierea sarcinilor care trebuie efectuate:

Funcționari și personal temporar	Directorul Direcției D: supraveghează și gestionează operațiunea, asigură legătura cu Consiliul și cu Parlamentul pentru adoptarea deciziei și aprobarea memorandumului de înțelegere (MoU), negociază MoU cu autoritățile din Moldova, analizează rapoarte, conduce misiuni și evaluează progresele înregistrate în ceea ce privește respectarea condițiilor de acordare a asistenței. Șeful de unitate/Șeful de unitate adjunct al Direcției D: acordă asistență directorului în gestionarea operațiunii, în asigurarea legăturii cu Consiliul și cu Parlamentul pentru adoptarea deciziei și aprobarea memorandumului de înțelegere, în negocierea cu autoritățile din Moldova a memorandumului de înțelegere și a Acordului privind planul de împrumut (împreună cu DG BUDGET), în analizarea rapoartelor și evaluarea progreselor înregistrate în ceea ce privește respectarea condițiilor de acordare a asistenței. DG BUDGET (Unitățile E1, E3 sub supravegherea directorului): pregătește Acordul privind planul de împrumut, îl negociază cu autoritățile din Moldova și îl prezintă spre

13 AC = agent contractual; AL= agent local; END = expert național detașat; INT = personal pus la dispoziție de agenți de muncă temporară; JPD = tânăr profesionist în delegații.

14 Subplafonul pentru personal extern acoperit din creditele operaționale (fostele linii „BA").

	aprobare serviciilor competente ale Comisiei și spre semnare ambelor părți. Urmărește intrarea în vigoare a Acordului privind planul de împrumut. Pregătește decizia (deciziile) Comisiei cu privire la operațiune (operațiunile) de împrumut, asigură urmărirea subsecventă a depunerii cererii (cererilor) de fonduri, selectează băncile, pregătește și execută operațiunea (operațiunile) de finanțare și eliberează fondurile pentru Moldova. Desfășoară activități administrative pentru a asigura urmărirea subsecventă a rambursării împrumutului (împrumuturilor). Pregătește rapoartele corespunzătoare cu privire la aceste activități.
Personal extern	Analiștii de date economice din Sectorul AMF (Direcția D): pregătesc decizia și MoU, asigură legături cu autoritățile și cu IFI, desfășoară misiuni de evaluare, pregătesc rapoarte ale serviciilor Comisiei și proceduri ale Comisiei legate de gestionarea asistenței, asigură legături cu experți externi pentru evaluarea operațională și evaluarea ex-post.

3.2.4. Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual actual

Propunerea/inițiativa:

– **X poate fi finanțată integral prin realocarea creditelor în cadrul rubricii relevante din cadrul financiar multianual (CFM).**

3.2.5. Contribuțiile terților

Propunerea/inițiativa:

– **X nu prevede cofinanțare din partea terților**

3.3. Impactul estimat asupra veniturilor

– **X Propunerea/inițiativa nu are impact financiar asupra veniturilor.**